

Formanden: Der er endnu tre Medlemmer, som have begjæret Ordet, men da alle Tre have begjæret det for korte Bemærkninger, troer jeg at træffe Thingets Lær ved at give dem Ordet. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

C. B. Nimestad: Jeg forlangte Ordet i Anledning af det lystelige og af saa mange Mærkværdigheder krydrede Foredrag af det ærede Medlem for Bornholm (Kofod), men der er siden den Tid fremkommet Bemærkninger, som medføre, at jeg kan fatte mig overordentlig kort. Jeg skal først bemærke, at det er ret betegnende for Foredragets Natur, at det ærede Medlem i sit Angreb gik ud fra, at det Forslag, som her foreligger om Uvedelingen, er preussisk, og at han brugte udtrykkelig de Ord, at man ikke vovede at unddrage sin Naffe for det preussiske Nag, men vilde høre den under det igjen. Han blev vel oplyst om, at det var en fuldstændig Usandhed, og at lige det Modsatte var Tilfælde, men han blev lige glad derfor, og der var Sintet hos ham at see af, hvad jeg idetmindste havde ventet at see, nemlig den Ruelse, der maatte være hos en Rigsdagsmand for at have bekyldt sine Modstandere for en saa aldeles urigtig Tilboielighed. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix) har allerede gjort opmærksom paa et Punkt, som jeg altsaa her kun skal berøre. Der viser sig nemlig efter min Overbeviisning i det, der er lagt for Dagen ved den ærede Rigsdagsmands Udtalelser, saa fremtrædende Mangler, med Hensyn til hvad der behøves for at kunne bedømme Culturstilstanden i den classiske Aldtid og i Nordens barbariske Tid, at jeg ikke skal prøve paa at fremsætte det her. Det vilde tage for lang Tid; det maa jeg gjøre privat, hvis det ærede Medlem sætter Priis derpaa. Naar der er sagt, at de, der havde studeret, ikke vare saa gjennemtrængte af den classiske Aand som de, der ikke have studeret, og at man kunde see det deraf, at imedens man i det gamle Rom idetmindste til en vis Tid

var for Republikken, var man nu her imod den, mens det kun var dem, der ikke vare belæste, som vilde Republikken, saa skal jeg ganske volig svare, at jeg troer, at Overbeviisningen om Muligheden af Republikens Udførelse i vort Fædreland — forsaavidt som den skal hentes fra Kjendskab til det gamle Hellas og til Rom — staar i omvendt Forhold til de Herrers Kjendskab til det gamle Rom og Hellas. Jo mindre de vide derom, jo mere let have de ved at troe, at kunne overføre Republikken paa vort Land: de tage Skyggen for Virkeligheden. Jeg kommer herved til at tænke paa den bekjendte Historie om Legemet, der havde mistet sin Skygge og løb omkring for at søge efter den. Forskjellen er kun den, at her er det Modsatte Tilfældet; her er det kun Skyggen, der løber omkring for at finde Legemet.

S. C. D. Müller: Jeg brugte for det Udtryk, at denne Ordning havde faaet sin første Eivstante under preussisk Ledelse. Dette blev grebet af en æret Sidemand af mig med stor Kraft, og han søgte ved Hjælp deraf at høre denne Lov isænk, men dette var naturligvis ikke min Tanke med at anføre det. Det blev dernæst benægtet af et andet æret Medlem, og jeg skal derfor tillade mig at sige, hvorpaa jeg støtter denne Paastand. Måret for, saavidt jeg husker, at Forhandlingerne aabnedes i Norge, gjennemgik jeg Forhandlingerne i den preussiske Landdag om Examinationskommissioner og Skoler, og der hævdede den saa længe ilde lidte feudale Cultusminister Müller, at han havde tilbudt en Udviikling af Skolerne netop i denne Retning, og han udviklede nærmere sit Forslag, som Ordningen her foreligger, men tilføiede, at man ikke havde villet modtage det. Som bekjendt er der en stærk Forbindelse mellem Germanismen og Christiania Universitet, som har to tydske fødte Professorer, som endog til visse Tider udgive deres Universitetsprogrammer paa Tydske, og da jeg nu senere ved Forhandlingerne i Kjøbenhavns Lærereforening horte, at Tanken nu var sat i Bevægelse og kom fra Norge, laae det nær at antage, at de tydske